

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**EPISTOLAE TRES AD || D. IOANNEM PAPPVM ||
THEOLOGVM LVTHE-||RANVM:|| PRIMA, Excitatoria, cùm in
seruando iureiurando Emetingæ factò, ne-||gligentior
esset Pappus.|| SECVNDA, Refutatoria Parallelorum ...**

Pistorius, Johann

COLONIAE, 1594

VD16 P 3042

Reverendissimo Et Illvstri Domino, D. Iacobo Fvggero Baroni In Kirchberg
Et Weissenhorn, Ecclesiæ Cathedralis Constantiensis Præposite Domino
suo officiosissimè colendo, S.P.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43314

REVERENDISSIMO
ET ILLUSTRIS DOMINO,
D. IACOBO FUGGERO BARONI
IN KIRCHBERG ET WEISSENHORN,
ECCLESIAE CATHEDRALIS CONSTAN-
tensis Præposite Domino suo officio-
sissimè colendo, S. P.

IVRAVERAT Emetingę Pappus
Doctor Lutheranus, Reuerendissi-
me & Illustris Domine, in Iacobi
Principis optimi, Badensis Marchi-
onis & Theologorum qui vtrinque
ad disputandum delecti erant, con-
fessu publico: nisi in omnibus Lutheranum fuisse
Sanctum Augustinũ sine iniuria & vitio common-
straret, Catholicum se futurum cõtinuò & facturum
à Lutherana secta diuortium. In eo cùm hereret pau-
lò diutius & præstitutum tempus præterfluxisset, re-
uocauit in prima Epistola bonum virum ad memori-
am promissi: & commonuit vt tam sanctè iuratum
iusiurandũ temerè non relinqueret. Postquam igitur
egrè tandem se ex veterno suscitans, Parallela, fu-
nesta Pappo & exitiosa Lutheranis parallela non ad
præstandum iusiurandum, sed ad errorem atque fu-
cum obijciendum ciuibus in publicum retulisset:
astiti statim ad latus: & tum mendacia Præfationis in
fauces authoris reieci, tum infelicem miserrimo-
rum & lamentabilium Parallelorum partum nihil
* 2 attine-

E P I S T O L A

attinere ad id, quo Emetingæ se Pappus obstrinxerat, ostendi in Epistola secunda: ideoque cum de S. Augustini & Lutheri consensione rem desperatam esse videret, cohortatus sum ut deflectens ad alteram iurisiurandi partem, confociaret se cum Ecclesia Christi, ne fidem & animam & conscientiam & sectam in maximam proijceret perpetuamque despiciationem: & ut boni honestique viri cognomentum retineret: simulque Epistolas duas sub totius mundi conspectum subieci (ut altius in animo infigeretur stimulus. Interim cum per inconsiderantiam Typographi multa menda inter imprimendum intercurrissent: & Pappus implicatus detestabili bello, præterfluere annum rursus integrum sineret: ego verò præsentirem Pappum, si quando comparaturus se ad responsum esset, in eo vno viribus omnibus laboraturum, ut vel S. Augustinum in aciem retruderet, vel alium superiorum ætatum scriptorem pro se nominaret: præsertim cum ego in calce secundæ Epistolæ, nouum bellum fecissem Lutheranis, & simpliciter negassem, fuisse vllum vnquam hominem, maiorum vel minorum gentium, senem, iuuenem, infantem, virum, foeminam, orthodoxum, hæreticum, qui post Apostolos vsque ad nos totam Lutheranae inconstantiae voraginem & fidei mutabilitatem simul credidisset: visum fuit Epistolas priores duas de nouo committere prelo: & addere tertiam: in qua ad anteuertendum Pappum percurrerem generatim seculorum omnium Doctores præcipuos sub quo-

DEDICATORIA.

quorum hætenus patrocínio in religionis similitudine latere voluerunt Lutherani: & remotione vniuersorum, verum esse paulò clariori lumine docerem quod obscuriùs proposueram in Epistola secunda. Inde igitur natus hic fuit labor tertius: quem fateri debeo quãquam pro summo studio meo contendendi vt intra epistolæ modum consisteret, & tantùm initia complecteretur futuræ maximæ pulcherrimæque concertationis, tamen amplitudine materiæ & numero scriptorum, & Lutheranorũ in quærendis diuerticulis immoderatione sic creuisse, vt propemodum ad iusti libri speciem & molem perueniret. Nec, vt spero, reprehendet quisquam qui ad fructũ respiciet, quem inde, cum quæ hinc inchoata sunt, ad absolutam aliquando perfectionem & ad pleniorẽ aspectum expolientur, capiet non solum Pappus sed tota hæreticorum societas: cum derelictæ ab omnibus sectæ deformem nuditatem & incredibilem nouitatem apertis oculis conspicati, execrabuntur ipsi turpitudinem & sine tricis inutilium disputationum recta via progredientur ad inquirendam & sequendam Ecclesiam Christi.

Multæ à Deo positæ & signatę in scriptura & tritæ vestigijs maiorũ & relictæ in exemplis S. Patrum sunt viæ quibus vti ad conuertendos hæreticos possumus: scriptura: miracula: concilia: sanctimonia veterum doctorum: perpetuitas Ecclesiæ & antiqua per omes ætates constantissimè progressa intelligentia scripturæ: sed inter istas sententia omnium

qui præstantiam consecuti in iudicando sunt, antecellit via quæ ex Ecclesiæ & fidei sempiterna æquabiliq̃ue conspiratione ducitur.

Scripturam Hæretici, animales homines, quales omnes esse necesse est, qui Spiritum sanctum in Ecclesia non participant, non intelligunt: eoq̃ue ad institutam de scriptura disputationē, vt præclarè Tertullianus consulit, tanquam cæci ad iudicium coloris vel affecti oculorum morbis ad aspectandum fulgorem solis adhiberi ad fruendam alienam possessionem non debent; cū in scripturis contra hæreticos, vt ille inquit, aut nulla aut incerta aut parum certa victoria consistat: non vitio scripturæ, sed libidine & abusione hæreticorum, qui furiosè negant: augent: despoliant: peruertunt: rumpunt: quicquid obsistere audaciæ eorum videtur.

Miracula quibus Christus testificari veritatem & illuminare fidem per Apostolos & Martyres voluit, Lutherani tanquam si quisquiliæ vel ludi Dæmonum essent, criminose despiciunt: nec vel dignitatem Conciliorum vel sanctitatem veterū Doctorum & Martyrum integram esse patiuntur: Concilij & Patribus omnibus tanquam hominibus anteponunt vnum Lutherum, nō hominem sed porcum & aprum depastorem vineæ Dei. Restat igitur extrema via: ducta quidem ex scriptura: & cum hac consentiens: tamen tantò securior quō & magis in externos sensus incurrit, & in tot sanctorum pedum ante nos factis impressionibus & defixis atque constitu-

DEDICATORIA.

stitutis errare neminem finit: quam Theodosius senior incredibili prudētia summaque religione Cæsar post frustra tentatas vias alias (*apud Socratem lib. 5. capite 10. & Sozomenum lib. 7. capite 12.*) aptissimam ad reprimendos hēreticos esse, tum institutione Sisinij, tum euētus felicitate sensit: vt nimirum non laqueis disputationum, in quibus ad elabendum apertas habēt rimas quamplurimas, & ex importuna tractatione scripturæ & occultatione veneni cū accedit garrulitas, multò facilius in animos simpliciorum influunt, sed nudè & tantum antiquis sententijs antegressæ Ecclesię & sanctorum Patrum astringantur: quod tum Cæsar, cū fecit, quos prius appositis acutissimis disputatoribus superare non potuit, fregit deinde & disiecit sola superioris Ecclesiæ & luminum qui in ea fuerunt autoritate: vt, cū traditam à S. Patribus, quorum conuellere magnis radijs Spiritus sancti lucentem honestatem non audebant, & perpetuatā in Ecclesia Christi doctrinam vel timidè susciperent vel apertè repudiarent eo ipso clarissimè liqueret esse hēreticos & hostes Christi & aduersarios Ecclesiæ & procreatores nouarum fatuitatum. Nec aliena est à sacris literis istiusmodi progressio: iaceret tota scriptura, nec Deus esset Christus nec scriptura veritas: si ante nos interiecta longinquissima temporum intercapedine Christus non fuisset cum Ecclesia: non misisset Spiritum sanctum, qui veritatem omnem traderet: non dedisset Pastores, qui sanctos consummarent,

& sub-

& subirent ministerium, & prædicarent Euangelium: nõ reliquisset discipulos, qui palàm contra minas omnes & ferocias mundi confiterentur religionem & laudarent Dominum religionis authorem. Tantò igitur, vt dixi, vltima via tutior est: quòd & nititur scriptura, & ex illa fluit & positis exẽplis multitudinẽque testium, & relictis signis, nostro respectu facta est testatior & minùs implicata inuolucris erroris, & planior.

Quę etiam me causa permouit, vt ad aperiendos hæreticorum oculos, & ad ostendendam perspicuam falsitatem, in viam me directiorem & luminosiorẽ contra Pappum darem: & non quidem iam totum negocium momentis & partibus omnibus plenissimè conficerẽ: fiet enim postea cùm in conflictũ veniemus: tamen sic delinearem, vt quisque, si vellet, ex seminibus, quæ hîc iacta sunt, speciem absolutam exprimere, & ex omniũ Patrum & Scriptorum libris scire posset, cùm nullius Ecclesię testimonio, quæ per annos mille quingentos, vel notata oculis, vel animaduersa auribus, vel inscripta in libris, memoriã, recordationemque nominis sui reliquerit, & cum nullius hominis sententia, & ne quidem cum Hussio cohærere sectam totam Lutheranam: eoque non posse veram esse, & Christi doctrinam. Nec expectare volui, dum respõderet Pappus: quia quid propositurus esset, liquidò constabat, priusquam in manus calamum sumeret. Nec in hac tantum Epistola applicatam meam ad probandam erroris

roris

DEDICATORIA.

roris Lutherani nouitatem, apparere finam occupationem: ne tantum in Scriptoribus, quos nominavi, ostendam diffimilitudinem: faciam in libris omnibus, & de authoribus omnibus temporum & locorum omnium, quoscuque nobis obijcient: & semper concludam, NULLVM PER QVINDECIM AETATES Catholicum, hereticum, infantem, puerum, iuuenem, senem, virum, foeminam, Eunuchum, Hermaphroditum, nullam urbem, villam, domum, casam, solitudinem sensisse & credidisse totum illud, quod per infinitas mutabilitates sensit & credidit, vel potius variauit, & dubitauit Lutherus.

Sub amplissimo verò nomine tuo, Reuerendissime & Illustris Domine, cum Epistolam, tum apposita ad Epistolam Parallela de perpetuo articulorum omnium inter Hussium & Lutherum diffensione, in apertum proferre volui: non solum ut quantum pro singularis clementiae summæque propensionis significationibus & fructibus quam plurimis & tibi & illustribus generosisque viris, Domino parenti & fratri, Domino Christophoro, dominis obseruandissimis meis deberem, publico testimonio declararem, & aliquam pro tenuitate mea referrem gratiam: sed etiam ut Theologicum & tempestatibus atque procellis hereticorum propositum & inter perpetuas peregrinationes & occupationes penè non scriptum sed effusum librum tibi Sacerdoti maximo & affluentia externa potètia defendendum

**

trade-

EPISTOLA DEDICATORIA.

traderem: & in eo consuetudinem imitarer, in fitu-
 tumque nostrorum hominum, qui libros tum rectè se-
 ptos præsidio, & munitos auctoritate putat, cum in
 Fuggerorum sunt patrociniū tanquā in celeberrimū
 tutissimūque portū recepti. Nihil enim am-
 pliūs vel de illustri tota familia vestra, cuius splendor
 nō inclusus in vna prouincia, sed per Germaniam,
 Italiam & Hispaniā peruagatus, vniuersum terrarum
 orbem lumine suo cōpleuit, vel de præstantia, libe-
 ralitate, intelligentia literarū & linguarum, exquisi-
 to iudicio, & virtutibus reliquis tuis, quæ ipsæ sine
 externa laude se gloriose sustinent, hoc loco dicam:
 ne adulari videar. Tantūm rogabo, vt audaciam me-
 am in dedicando libro interpreteris in partem opti-
 mam, & gratia me librumque meum complectendum
 putes. Deus vicissim & gentem amplissimā tuam
 & te circumfluentes honoribus & dignitatibus, &
 optabilibus rebus omnibus, tum hīc ad Religionis
 Catholicæ & patriæ cōmunis incolumitatem con-
 seruet, & augeat: tum aliquando post longissimam
 felicitis vitæ vsuram mortuos in cælestem sanctimo-
 niam ad fruendam æternam beatitudinem recipiat.
 Ex Constantia Calendis Martij Anno xciiii.

*R^dam & illustrem D^{em}
 tuam*

officiosissimè colens

*Ioannes Pistorius Nidannus
 S. S. Theol. D.*